

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 2P/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5920201391
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Klukoš
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2020:5920201391.2

Uznesenie

Okresný súd Ružomberok vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: R. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, T., t.č. M. XX, T., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., dieťa rodičov: matka P. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. U./XX, T., štátna občianka W. republiky a otec B. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. U./XX, T., t.č. M. XX, T., právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Jančí, s.r.o., so sídlom Dončova 1451/21, T., IČO: 36 862 304, v konaní o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd zakazuje matke vycestovať s maloletou R. K., nar. XX.XX.XXXX mimo územia Slovenskej republiky, bez súhlasu súdu, a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. R., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode, v konaní vedenom pod spis. zn. 2P/37/2020.

II. Vo zvyšnej časti súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu dňa 31.07.2020 sa otec maloletej domáhal, aby súd rozviedol jeho manželstvo s P. K., nar. XX.XX.XXXX uzatvorené dňa XX.XX.XXXX na Matričnom úrade mesta T., maloletú R., nar. XX.XX.XXXX zveril na čas po rozvode do jeho osobnej starostlivosti, určil, že otec bude v čase po rozvode manželstva maloletú R., nar. XX.XX.XXXX zastupovať a spravovať jej majetok, a zároveň, aby súd zaviazal matku maloletej prispievať na jej výživu sumou 30 EUR mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci do rúk otca, pričom matka je oprávnená stykať sa s maloletou v neobmedzenom rozsahu. Spolu s návrhom vo veci samej otec maloletej navrhoval nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by súd zakázal matke vycestovať s mal. R. mimo územia Slovenskej republiky, bez súhlasu súdu, a ktorým by súd určil, že matka je povinná strpieť, aby akýkoľvek styk s mal. R., táto realizovala jedine na území Slovenskej republiky.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia otec maloletej odôvodnil tým, že matka mal. dieťaťa je občiankou Poľskej republiky, ktorá pri vzájomnej komunikácii s otcom prejavuje pohrdanie k Slovákom aj k Slovenskej republike. Matka je v súčasnosti dobrovoľne nezamestnaná, užíva lieky v súvislosti s jej zdravotnými ťažkosťami duševného charakteru (trpí depresiami) a doslova má prevrátený denný cyklus, nezriedka spí do popoludňajších hodín, je preto pochopiteľné, že v tom čase sa nestará o potreby ich spoločnej dcéry, ktoré musí zabezpečiť on resp. matkina staršia dcéra. Verbálne konflikty zo strany matky nezriedka prerastajú do fyzických útokov nielen voči nemu, ale aj voči jej staršej dcére, čo maloletá veľmi zle vníma. Otec uviedol, že naposledy na neho matka fyzicky zaútočila pred asi 2-3 týždňami, a následne sa preto v záujme maloletej spolu s ňou odsťahoval na súčasnú adresu bydliska. Pokiaľ ide o správanie matky, toto je doslova nevyspytateľné a nepredvídateľné, charakterizované verbálnym vydieraním a hrozbami. Pri komunikácii s otcom mu matka neustále hrozí tým, že sa zbalí a odíde nazad do Poľskej republiky a vezme so sebou aj spoločnú dcéru R.. Zo vzájomnej SMS komunikácie otca a

matky vyplýva, že matka píše otcovi: „R. dlho neuvidíš, pôjde do školy v Poľsku“; „pôjdem do Varšavy a už sa s R.ankou nevrátim“; „odíde so mnou do Varšavy, hneď ako mi urobia vyšetrenia, už na nič nebudem čakať“; „zajtra vychádzam s R. a urobím to, na čo som tak dlho čakala“. Otec uviedol, že s poukazom na zdravotné komplikácie matky a jej nevypočítateľné správanie je viac než zrejmé, že tieto hrozby môže naplniť, pričom dôsledkom jej konania by bolo vytrhnutie mal. R.any z prostredia, ktoré pozná, do prostredia, ktoré je jej cudzie. Maloletá totiž už navštevuje základnú školu, v septembri nastupuje do druhého ročníka a v škole má už vybudované silné sociálne väzby, nielen na učiteľov ale aj na spolužiakov a kamarátov. Maloletá navštevuje záujmové krúžky, chodí na klavír a tanečnú. Maloletá má z výbuchov matky strach. Otec je za danej situácie presvedčený, že hrozbám vyslovovaných a napísaných matkou je nutné vytvoriť reálnu zábranu, aby nedošlo k únosu maloletej mimo územia SR a zmareniu priebehu nerušeného súdneho konania o tomto návrhu. Z vyššie uvedených skutočností, keď je osvedčená danosť nároku otca a jednoznačne vyplývajúca potreba nariadiť také neodkladné opatrenie, ktorým budú upravené pomery účastníkov konania tak, aby do rozhodnutia súdu vo veci samej, ale aj potom bola vytvorená zákonná prekážka možnosti matky zobrať maloletú mimo územia SR bez súhlasu súdu. Otec vzhľadom k všetkým okolnostiam s vycestovaním maloletej do Poľskej republiky nesúhlasí, a preto navrhuje vydať vyššie uvedené neodkladné opatrenie.

3. V rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa súd oboznámil s obsahom listín založených v spise, a to s návrhom otca na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia, s pripojenými SMS správami, sobášnym listom, rodným listom maloletej R.any, nar. XX.XX.XXXX a s pripojenými odpoveďami na lustrácie v Registri obyvateľov SR.

4. Z vyššie uvedených listín mal súd osvedčené, že rodičia maloletej R.any sú manželmi, pričom manželstvo uzavreli dňa XX.XX.XXXX na Matričnom úrade mesta Ružomberok. V. R.ana sa narodila dňa XX.XX.XXXX v T., kde žije aj v súčasnosti spolu so svojim otcom na adrese M. XX, T.. Maloleté dieťa aj otec sú občanmi Slovenskej republiky, pričom matka je občiankou Poľskej republiky, ktorej bolo dňa 09.06.2016 vydané povolenie na pobyt na území SR platné do 08.06.2026 a v súčasnosti má trvalý pobyt na adrese S. XXXX/XX, T.. Vzhľadom k existencii cudzieho prvku v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd v prvom rade skúmal, či tunajší súd má právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Určovanie právomoci súdov vo veciach s medzinárodným prvkom v tomto konkrétnom prípade určuje Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000, (ďalej len "Nariadenie"). Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12. Judikatúra súdneho dvora vytvorila základné kritériá vymedzenia obsahu obvyklého pobytu tak, že obvyklý pobyt dieťaťa musí byť určený na základe súhrnu osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Okrem fyzickej prítomnosti dieťaťa v členskom štáte musia byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodiť, že táto prítomnosť nemá dočasný alebo príležitostný charakter, a že pobyt dieťaťa odzrkadľuje istú mieru začlenenia do sociálneho a rodinného prostredia. Do úvahy treba vziať najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu, štátnu príslušnosť a presťahovanie rodiny do tohto štátu, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti a rodinné a sociálne väzby dieťaťa v danom štáte. (C - 523/07, bod 37- 39). V posudzovanej veci možno bez akýchkoľvek pochybností skonštatovať, že mal. R.ana má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky. Z obsahu návrhu nevyplýva, že by maloletá žila na území iného členského štátu ako Slovenskej republiky, maloleté dieťa je občanom SR, narodilo sa v Ružomberku, kde aj v súčasnosti býva, navštevuje tu základnú školu, v septembri nastupuje do druhého ročníka, takisto tu navštevuje záujmové krúžky, má tu vybudované sociálne väzby na učiteľov a kamarátov. S poukazom na uvedené je teda v zmysle čl. 8 ods. 1 Nariadenia daná právomoc tunajšieho súdu na konanie a rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

12. Podľa § 330 ods. 2 CSP, ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

13. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

14. Podľa čl. 5 veta prvá zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

15. Neodkladné opatrenie je zabezpečovacím prostriedkom, ktorým sa upravujú pomery, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Účelom tohto inštitútu je preto rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Neodkladné opatrenie súd vydá vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t.j. keď je priamo ohrozená jeho výživa alebo keď musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne, ak ide o iné dôležité záujmy. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania, a to vzhľadom na charakter tohto procesného inštitútu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, že okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť dočasného opatrenia, sú aspoň osvedčené.

16. Po oboznámení sa s obsahom spisu, súd na základe zistených skutočností dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v uložení dočasného zákazu matke vycestovať s mal. R., nar. 09.10.2012 mimo územia Slovenskej republiky, bez súhlasu súdu.

17. Naliehavosť nariadenia neodkladného opatrenia je daná aktuálnou situáciou v rodine maloletého dieťaťa, keď ako vyplýva z obsahu spisu vzťahy medzi rodičmi mal. dieťaťa sú narušené, čo vyústilo až do podaného návrhu na rozvod, rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, ich komunikácia je problémová, osobnú starostlivosť o maloletú v súčasnosti zabezpečuje jej otec, pričom je tu daná dôvodná obava z toho, že matka, ktorá je štátnou občiankou Poľskej republiky vycestuje spolu s maloletou R. na dlhšiu dobu mimo územia SR, a to napriek nesúhlasu otca. Táto obava vyplýva najmä z obsahu predložených SMS správ, v ktorých sa matka vyjadрила, že pôjde do Varšavy a už s mal. R. nevráti, že mal. R. jej otec dlho neuvidí a pôjde do školy v Poľsku, že maloletá odíde s ňou do Varšavy, hneď ako jej urobia vyšetrenia. Rodičia sú pri výkone svojich práv a povinností k dieťaťu zásadne rovnoprávni a určenie miesta a spôsobu trávenia času rodiča s dieťaťom nie je viazané na súhlas druhého rodiča. Žiaden z rodičov nepotrebuje súhlas druhého rodiča, prípadne súdu na krátkodobé vycestovanie s dieťaťom do cudziny, čo však neplatí v danom prípade, kedy je riziko, že vycestovanie matky s mal.

R. by mohlo vzhľadom k jej vyjadreniam prerásť na dlhodobé resp. trvalé presťahovanie maloletej do cudziny. Nakoľko maloletá má v mieste svojho trvalého bydliska vybudované sociálne väzby a rodinné zázemie, je nepochybné, že jej náhly prechod do neznámeho prostredia, by bol pre ňu traumatizujúci a takisto nevedomosť otca o tomto vycestovaní by mohlo viesť k vyhroteniu vzájomných vzťahov medzi rodičmi. S poukazom na uvedené je súd toho názoru, že je predovšetkým v záujme mal. dieťaťa, aby súd zastabilizoval súčasné pomery navrhovaným neodkladným opatrením a tým aj zamedzil možnosti, aby bola úprava výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu riešená súdom v podmienkach prípadného únosu mal. dieťaťa. Rozhodnutie o uložení dočasného zákazu vycestovať s maloletou mimo územia Slovenskej republiky sa môže javiť pre matku ako obmedzujúce, avšak nie natoľko, aby záujem matky prevážil nad záujmom mal. dieťaťa na stabilnom prostredí, v ktorom dlhodobo žije.

18. Súd tiež podotýka, že nariadené neodkladné opatrenie je len dočasným opatrením, keďže definitívne bude rozhodnuté o výkone rodičovských práv a povinností k mal. R.ane v konaní vo veci samej po vykonaní štandardného dokazovania, preto trvanie neodkladného opatrenia súd časovo obmedzil do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej týkajúceho sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. R.ane.

19. Vo zvyšnej časti, v ktorej otec maloletej požadoval, aby súd určil matke povinnosť strpieť, aby akýkoľvek styk s mal. R. realizovala jedine na území Slovenskej republiky, súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol. Matke bol týmto rozhodnutím uložený dočasný zákaz vycestovať s maloletou mimo územia SR, a teda je zrejmé, že jej styk s maloletou môže za trvania neodkladného opatrenia prebiehať výlučne na našom území. Pokiaľ by sa podľa návrhu otca malo jednať o trvalú úpravu vzájomných pomerov, súd poukazuje na to, že rozhodnutie v tejto veci si vyžaduje dôsledné posúdenie všetkých okolností, a takéto dokazovanie pritom svojim rozsahom presahuje rámec osvedčovania skutočností potrebných pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení. Styk rodičov s maloletou bude vyriešený až v konaní vo veci samej po vykonaní náležitého dokazovania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (Okresný súd Ružomberok) písomne, v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, (ďalej len „CSP“) v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 a 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu, a v prípade, ak sa jedná o podanie urobené v prebiehajúcim konaní tak aj spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 a 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. (§ 367 ods. 3 CMP).